

از اخراج تا بازگشت و پس از آن؛ درس‌هایی از مقاومت کارگران گروه ملی فولاد

محمد رضا کریمی

در اسفند سال ۱۴۰۲، حدوداً ۲۵ نفر از کارگران گروه ملی فولاد که در اعتراض به اجرای ناقص طرح طبقه‌بندی مشاغل دست به اعتراض زده بودند، به دستور مدیریت شرکت اخراج شدند. این اقدام که با هدف سرکوب اعتراضات و تحمیل شرایط ناعادلانه به نیروی کار انجام شد، با واکنش گسترده‌ی هم‌کارانشان مواجه شد. در نهایت، پس از ماه‌ها مقاومت و فشار از سوی کارگران، تمامی اخراج‌شدگان از تاریخ ۹ بهمن ۱۴۰۲ به کار خود بازگشتند که نشان‌دهنده‌ی اثربخشی هم‌بستگی و مبارزه‌ی کارگری در برابر سیاست‌های سرکوب‌گرانه‌ی حاکمیت جمهوری اسلامی و مدیریت شرکت بود.

اعتراضات مداوم کارگران گروه ملی فولاد، که ناشی از اجرای ناقص و تبعیض‌آمیز طرح طبقه‌بندی مشاغل، شرایط ناعادلانه کار، مداخلات شبکه‌های

مافیایی در صنعت فولاد و سومدیریت ساختاری بود، به کرات با سرکوب‌های امنیتی و اخراج‌های هدفمند مواجه شد. با این حال، استمرار مبارزات و اتخاذ روی کردی مبتنی بر اتحاد عمل و سازمان‌دهی جمعی، منجر به تحقق بخشی از مطالبات و بازگشت کارگران اخراج‌شده گردید.

از جمله مهم‌ترین عوامل بروز و تشدید نارضایتی کارگران، می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- نقض تعهدات در اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل: این طرح که مقرر بود به‌طور کامل در اسفند ۱۴۰۲ اجرا شود، به شکل ناقص و با پرداخت ناچیز ۵ درصدی اجرا شد که در تضاد با انتظارات اولیه‌ی کارگران بود. این اقدام، به‌مثابه تحقیر نیروی کار و کاهش استانداردهای معیشتی آنان تعبیر شد و به اعتراضات گسترده‌ای انجامید.

- سرکوب سیستماتیک اعتراضات: حراست شرکت و نهادهای امنیتی در هماهنگی با مدیریت، از طریق تهدید، احضار و اخراج، سعی در خاموش کردن صدای اعتراضات داشتند. بسیاری از کارگران که سابقه‌ی شرکت در اعتصابات و اعتراضات را داشتند، مورد هدف قرار گرفته و تحت فشارهای امنیتی مضاعف قرار گرفتند. این استراتژی سرکوب، نه تنها موجب توقف اعتراضات نشد، بلکه بر انسجام و رادیکال‌تر شدن رویکردهای معترضان افزود.

-اخراج کارگران معترض و اعمال فشارهای انضباطی: در اسفند ۱۴۰۲ و در جریان سرکوب اعتراضات، بیش از ۲۵ نفر از کارگران بدون تشکیل کمیته‌ی انضباطی از کار اخراج شدند و گروهی دیگر نیز به ورزشگاه غدیر اهواز تبعید گردیدند تا از محیط کار خود دور نگاه داشته شوند. این سیاست تبعید اجباری، یکی از ابزارهای مدیریت برای ایجاد تفرقه در صفوف کارگران بود. از سوی دیگر، برخی از کارگران تحت فشار مجبور به امضای تعهدنامه‌هایی شدند که فعالیت‌های اعتراضی آنان را محدود می‌کرد.

در پاسخ به این اقدامات، کارگران گروه ملی فولاد اقدام به سازمان‌دهی اعتصاب‌ها و تجمعات اعتراضی گسترده کردند، از جمله:

-اعتصاب پنج‌روزه در دی ۱۴۰۲ برای پیگیری اجرای کامل طرح طبقه‌بندی مشاغل.

-تجمعات اعتراضی در ۷ بهمن ۱۴۰۲ مقابل مراکز دولتی از جمله استانداری، فرمانداری، دادگستری و بانک ملی، در راستای مطالبه‌گری حقوق خود.

-اعتصاب مجدد در اردیبهشت ۱۴۰۳ و تجمع مقابل ساختمان مجلس در تهران، به منظور اعتراض به اخراج‌های غیرقانونی و بی‌توجهی مسولان.

-راه‌پیمایی‌های مداوم داخل کارخانه، که تا میدان بقایی ادامه یافت و بر اتحاد کارگران تاکید داشت. این اقدامات توانست به‌عنوان بخشی از روند

سازمان یافته‌ی مبارزات کارگری، فضای مطالبه‌گری را گسترده‌تر کرده، کارگران را به نیرویی تاثیرگذار تبدیل کند.

با تداوم این اعتراضات و فشارهای گسترده، مدیریت شرکت ناگزیر به عقب‌نشینی شد و کارگران موفق شدند دست‌آوردهایی از جمله برکناری علی محمدی، مدیرعامل شرکت، بازگشت تمامی کارگران اخراجی و پرداخت بخشی از مطالبات معوقه را کسب کنند.

اگرچه اجرای کامل طرح طبقه‌بندی مشاغل همچنان به تعویق افتاده، اما بخشی از حقوق کارگران پرداخت شده و مذاکرات جدیدی برای اصلاح شرایط در جریان است. این مذاکرات، گام مهمی در جهت تثبیت حقوق کارگران و جلوگیری از پایمال شدن منافع آنان محسوب می‌شود.

تجربه‌ی اعتصابات اخیر کارگران گروه ملی فولاد نشان داد که اتحاد طبقاتی، همبستگی سازمان‌یافته، و مبارزه مستمر، عناصر کلیدی در مقابله با سرکوب و استثمار نیروی کار هستند. سیاست‌های مدیریتی که با تکیه بر سرکوب امنیتی و حذف کارگران معترض پیش می‌روند، در نهایت در برابر اراده جمعی نیروی کار دچار شکست خواهند شد. بازگشت کارگران اخراجی به کار، نه تنها یک پیروزی تاکتیکی برای طبقه کارگر محسوب می‌شود؛ بلکه نشان می‌دهد که عوامل سرمایه‌داری در صورت مواجهه با مقاومت کارگری مستحکم، ناگزیر به عقب‌نشینی خواهند شد.

این اعتصاب‌ها همچنین اهمیت سازمان‌دهی مستقل کارگری را بیش از پیش آشکار ساخت. بدون یک تشکل مستقل از منافع طبقه‌ی حاکم، امکان تحقق خواسته‌هایشان با چالش‌های جدی‌ای مواجه خواهد شد. در این راستا، استمرار مبارزات و ایجاد تشکل‌های کارگری، شرط اساسی برای حفظ دستاوردهای به‌دست‌آمده و مقابله با موج‌های آتی سرکوب و تعدیل نیرو خواهد بود. آینده‌ی مبارزات کارگران گروه ملی فولاد، وابسته به توانایی آنان در حفظ و تقویت این سازمان‌دهی جمعی و اتحاد طبقاتی و فراموش نکردن مسیر مقاومت و فشار مستمر بر مدیران و صاحبان سرمایه خواهد بود.

نکته‌ای که نباید نادیده گرفت، این است که کارگران همواره در معرض از دست دادن دست‌آوردهای خود هستند. زیرا رسانه‌های موجود، نهادهای مختلف دولتی غیردولتی به رسمیت شناخته شده توسط سرمایه‌داران و مدیرانی که به منظور کنترل‌کننده‌ی کارگران به کار گماشته می‌شوند، به صورت پیوسته به دنبال مصادره‌ی تلاش‌های کارگران و تثبیت وضعیت موجود هستند.

بلافاصله پس از دست‌آوردی که در بالا تشریح شد، گروه‌های موسوم به عدالت‌خواه به همراه تعدادی از مسولین منطقه‌ای و جیره‌خوارانشان با پخش این خبر که این مشکل با وساطت مسولین حل شده است، گام نخست را برای مصادره‌ی تحرکات کارگران گروه ملی فولاد برداشتند. از آن‌جا که به جز پلت‌فرم‌های اینترنتی، هیچ رسانه‌ای در اختیار کارگران قرار ندارد؛ در این امر تا

حدودی موفق بودند. اما این تنها آغاز کارشان بود. با برگزاری همایشی تحت عنوان «مطالبه‌گری کارگری در چهارچوب نظام جمهوری اسلامی» در سالن آملی تئاتر خانه معلم شهر اهواز و منتسب ساختن آن به فعالین کارگری گروه ملی فولاد، گام بعدی را نیز برداشتند. این انتساب در حالی بود که علی‌رغم تلاش‌هایی که توسط این افراد انجام شد، از گروه ملی فولاد هیچ کس حاضر به سخن‌رانی در آن شوی تبلیغاتی نشد. افزون بر آن، توسط تعدادی از فعالین داخل از کشور نیز نسبت به آن افشاگری‌هایی هر چند اندک شکل گرفت که برای برخی از کارگرانی که نسبت به آن همایش موضع مشخصی نداشتند، روشن‌گرانه بود.

قطعا عوامل یاد شده به منظور تخریب صفوف کارگری یا عضوگیری از میان کارگران برای مقابله با دیگر رقبایشان در درون حاکمیت، گام‌های دیگری نیز برمی‌دارند؛ اما فعالین کارگری تنها با حفظ انسجام کنونی، شناخت و برخورد آگاهانه با نفوذ آن عوامل خواهند توانست هیولای سرمایه را به عقب برانند.

روزنامه

منتشر شده در صفحه ۱ از شماره نخست سری دوم **روزنامه**
دوشنبه ۲۰ اسفند ۱۴۰۳، ۱۰ مارس ۲۰۲۵

سایت:

www.Ruzname.org

ایمیل:

RUZNAME2@gmail.com

اینستاگرام:

https://www.instagram.com/ruzname_2

تلگرام:

https://t.me/RUZNAME_2

یوتیوب:

<http://www.youtube.com/@Ruzname-2>

کلاب هاوس:

<https://www.clubhouse.com/house/روزنامه>